

Reykjavík, 9. júlí 2026

SFS23090177

Samstarfssamningur við Móðurmál – samtök um tvítyngi vegna kennslu barna í móðurmáli þeirra

Óskað er eftir að sviðsstjóra skóla- og frístundasviðs verði heimilt að gera meðfylgjandi samning sem fylgir hjálagt í drögum við Móðurmál – samtök um tvítyngi. Samningurinn er efnislega samhljóma eldri samningi sem var undirritaður þann 2. október 2025 og var með gildistíma til 6. júní 2026. Samkvæmt meðfylgjandi drögum að samningi greiðir Reykjavíkurborg samtals kr. 10.000.000 vegna skólaársins 2026-2027 vegna kennslu barna í móðurmáli þeirra. Um er að ræða börn á aldrinum þriggja ára til sextán ára. Samningurinn fellur sjálfkrafa úr gildi þann 6. júní 2027.

Forsagan er sú að á fundi borgarráðs þann 8. júní 2023 var samþykkt að fela skóla- og frístundasviði að fara í viðræður m.a. við Móðurmál – samtök um tvítyngi með það að markmiði að gera þjónustu þeirra gjaldfrjálsa. Markmiðið með því að gera samning um aukinn stuðning við Móðurmál er að kennsla barna með lögheimili í Reykjavík verði endurgjaldslaus. Það myndi tryggja aðgengi að móðurmálskennslu án tillits til efnahags og stuðla að því að börn með annað móðurmál en íslensku gætu nýtt frístundakort sitt til að taka þátt í öðrum frístundum. Lagt er til að gerður verði nýr samningur vegna skólaársins 2026-2027.

Kostnaðurinn rúmast innan fjárheimilda skóla- og frístundasviðs.

Málið kemur beint til afgreiðslu borgarráðs vegna sumarleyfis skóla- og frístundaráðs.

Virðingarfyllst,

Steinn Jóhannsson
sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs

Hjálagt:

Samstarfssamningur við Móðurmál vegna kennslu barna í móðurmáli þeirra

Reykjavík

Skóla- og frístundasvið Reykjavíkurborgar, kt. 530269-7609, annars vegar og Móðurmál - samtök um tvítyngi, kt. 421101-2990, hins vegar, gera með sér svohljóðandi

Samstarfssamning

1. gr.

Markmið

Í lögum nr. 91/2008, um grunnskóla og lögum nr. 19/2013, um samning sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins er kveðið á um mikilvægi þess að viðurkenna kunnáttu barna í móðurmáli sínu og veita þeim tækifæri til að viðhalda því. Í aðalnámskrá grunnskóla (2011) segir: „Mikilvægt er að bjóða nemendum kennslu í eigin máli þar sem þeir eiga þess kost að læra um mál, bókmenntir og menningu og fá þjálfun í málnotkun“. Lykillinn að því að börn þrói með sér virkt tvítyngi, þ.e. sterkt móðurmál um leið og þau læra íslensku sem annað tungumál, er falinn í góðu samstarfi foreldra og kennara um þróun máls og læsis. Markmið þessa samnings er að styðja við móðurmál tvítyngdra barna og auka möguleikann á því að börn þrói með sér virkt tvítyngi.

Markmið þessa samnings er jafnframt að gera þjónustu samtaka um Móðurmál gjaldfrjálsa fyrir börn með lögheimili í Reykjavík til að tryggja aðgengi að móðurmálskennslu án tillits til efnahags og stuðla að því að börn með annað móðurmál en íslensku geti nýtt frístundakort sitt til að taka þátt í öðrum frístundum, sem er hverju barni nauðsynleg.

2. gr.

Samstarf skóla- og frístundasviðs Móðurmáls

Samningurinn felur í sér að Reykjavíkurborg greiðir Móðurmáli kr. tíu milljónir (kr. 10.000.000,-) vegna barna á aldrinum þriggja til sextán ára með lögheimili í Reykjavík sem stunda nám hjá samtökunum á samningstíma þessa samstarfssamnings.

Greiðsla skal innt af hendi í eingreiðslu inn á bankareikning Móðurmáls nr. 0101-05-264557 eigi síðar en 15. nóvember 2026.

Samningurinn felur í sér að Móðurmál skuldbindur sig til að:

- a) Kenna börnum móðurmál þeirra á tímanum frá september til maí samkvæmt fyrirbyggjandi skipulagi.
- b) Stuðla að frekari þróun starfsemi samtakanna m.a.
 1. Vinna að því að fjölga tungumálum sem hægt er að kenna á vegum samtakanna Móðurmál með það að markmiði að jafnræði gildi milli barna í Reykjavík að erlendum uppruna.
 2. Stuðla að starfsþróun þeirra kennara sem starfa á þeirra vegum.
 3. Vinna að samræmingu námskrár þannig að hún taki mið af viðurkenndri framsetningu tungumálanáms (námskrá í erlendum tungumálum samkvæmt aðalnámskrá eða Evrópska tungumálarammanum).

4. Koma niðurstöðum námsmats í móðurmálsnámi til grunnskóla nemenda með samþykki foreldra.
5. Standa árlega fyrir foreldrafundum í samstarfi við skóla- og frístundasvið og SAMFOK þar sem fjallað er um menntun í Reykjavíkurborg.
6. Útbúa upplýsingar um starfsemina sem hægt er að kynna foreldrum í verkefninu „Velkomin í hverfið“ og í foreldraviðtölum í leik- og grunnskóla.

Samningurinn felur einnig í sér að skóla- og frístundasvið skuldbindur sig til að:

- Kynna starfsemi Móðurmáls fyrir stjórnendum og starfsfólki leikskóla, grunnskóla og frístundastarfs.
- Stuðla að því að nám hjá Móðurmál verði metið sem val í grunnskóla og námsmat birtist í námsmati viðkomandi grunnskóla.
- Fjalla um menntun í Reykjavík á árlegum foreldrafundum hjá Móðurmál.
- Að kynning á starfsemi Móðurmál verði hluti af verkefninu „Velkomin í hverfið“ og á fyrstu foreldrafundum nýrra nemenda af erlendum uppruna.

3. gr.

Samskipti og starfhættir

Móðurmál – samtök um tvítýngi koma sér saman um nánari reglur og starfshætti vegna samstarfs við Vinasamtök pólska skólans.

Ekki er gert ráð fyrir töku ákvarðana um réttindi og skyldur barna á grundvelli stjórnsýslulaga.

4. gr.

Starfsfólk

Allt starfsfólk Móðurmáls sem starfar við kennslu samkvæmt samningi þessum heyrir undir Móðurmál sem ber ábyrgð á starfsfólki sínu.

Starfsfólk er bundið þagnarskyldu um það sem það fær vitneskju um í tengslum við framkvæmd verkefnisins, sbr. X kafli stjórnsýslulaga nr. 37/1993 og ber að láta það undirrita yfirlýsingu um trúnað.

Til samræmis við 1. mgr. 10. gr. æskulýðslaga nr. 70/2007 skal miða við að þeir sem starfa með eða hafa umsjón með börnum og ungmennum í starfinu séu lögráða og hafi þjálfun, menntun, þekkingu eða reynslu til starfsins.

Jafnframt gildir samkvæmt 3. mgr. 10. gr. æskulýðslaga að óheimilt er að ráða til starfans aðila til að sinna börnum og ungmennum undir 18 ára aldri í æskulýðsstarfi, einstaklinga sem hlotið hafa refsíðmál vegna brota á ákvæðum XXII. kafla almennra hegningarlaga, nr. 19/1940. Sama gildir um þá sem hlotið hafa refsíðmál fyrir brot gegn lögum um ávana- og fíkniefni, nr. 65/1974, á síðastliðnum fimm árum. Ákvæði þetta nær einnig til þeirra sem falin er umsjón með börnum og ungmennum undir 18 ára aldri á grundvelli sjálfboðaliðastarfs.

Við upphaf samningstíma skal Móðurmál sjá til þess að fyrir liggi samþykki allra starfsmanna hans, sem starfa munu að verkefninu heimilt sé að afla upplýsinga úr sakaskrá þeirra um brot

skv. XXII. kafla (kynferðisbrot) (engin tímamörk) og XXIII. kafla (ofbeldisbrot) almennra hegningarlaga nr. 19/1940 (síðustu fimm ár), auk brota gegn lögum nr. 65/1974, um ávana- og fíkniefni (síðustu fimm ár). Áður en kennsla hefst ber því að staðreyna að sá sem sinnir starfinu hafi ekki hlotið refsí dóma fyrir þau brot, sem að framan greinir og teljist hæfur til að veita þjónustuna, sbr. jafnframt 3. mgr. 10. gr. æskulýðslaga.

5. gr.

Upplýsingar um stöðu verkefna

Í lok skólaársins 2026 - 2027 skilar Móðurmál skóla- og frístundasviði greinargerð um framkvæmd verkefnisins.

6. gr.

Vanefndir

Skóla- og frístundasvið áskilur sér rétt til að rifta samningnum og/eða krefjast endurgreiðslu ef sannarlega er um forsendubrest eða vanefndir að ræða af hálfu samningsaðila. Ef fjárframlag frá Reykjavíkurborg er notað í öðrum tilgangi en samkvæmt samningi þessum eða á þann hátt að gengur í berhögg við markmið og stefnu Reykjavíkurborgar áskilur Reykjavíkurborg sér rétt til að rifta samningnum og/eða krefjast endurgreiðslu framlagsins að hluta eða öllu leyti þegar í stað.

Rísi ágreiningur um efni og/eða túlkun samnings þessa skal reka ágreiningsmál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur.

7. gr.

Force Majeure

Hvorugur aðili verður talinn hafa brotið gegn samningi þessum, þegar honum er ókleift að uppfylla samningsskyldur sínar vegna atvika, sem rekja má til óviðráðanlegra ytri atvika (force majeure), s.s. vegna alvarlegra slysa, stríðsátaka, náttúruhamfara, deilna á vinnumarkaði, fyrirmæla stjórnvalda eða annarra óvæntra og ófyrirséðra atvika, sem samningsaðilum er ekki unnt að fyrirbyggja.

8. gr.

Gildistími o.fl.

Samningurinn gildir til eins árs vegna skólaársins 2026-2027 og fellur sjálfkrafa úr gildi þann 6. júní 2027.

Samningurinn verður endurmetinn í júní 2027 og fram að þeim tíma verði unnið að frekari þróun námsmats og birtingu þess, námsviðmiða, upplýsingagjafar til grunnskóla og foreldra og uppbyggingu gjaldskráa.

Samningsaðila er óheimilt að framselja réttindi sín og/eða skyldur samkvæmt samningi þessum, í heild eða að hluta, nema að fyrirfram fengnu skriflegu samþykki hins.

Samningurinn er uppsegjanlegur af hálfu beggja samningsaðila hvenær sem er á samningstímabilinu með 1 mánaða fyrirvara miðað við næstu mánaðamót eftir uppsögn. Uppsögn skal vera skrifleg.

Samningur þessi er undirritaður með fullgildri rafrænni undirskrift í samræmi við ákvæði laga nr. 55/2019 um rafræna auðkenningu og traustþjónustu fyrir rafræn viðskipti og reglugerð (ESB) 910/2014 um sama efni. Með undirritun ábyrgjast viðkomandi einstaklingar jafnframt að þeir hafi umboð til að skuldbinda aðila, með þeim hætti sem samningurinn gerir ráð fyrir.